

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia   r.

**w sprawie trybu postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o odstąpienie od wymierzenia kary
pieniężnej lub jej obniżenie**

Na podstawie art. 109 ust. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 oraz Nr 99, poz. 660) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa tryb postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej "Prezesem Urzędu", o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, zwanej dalej "ustawą".

§ 2. 1. Przedsiębiorca uznający, że spełnia warunki, o których mowa w art. 109 ust. 1 lub 2 ustawy, może wystąpić do Prezesa Urzędu z pisemnym wnioskiem o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej, zwanym dalej "wnioskiem". Prezes Urzędu potwierdza datę i godzinę wpływu wniosku.

2. Wniosek przesłany pocztą elektroniczną lub faksem na wskazany na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Urzędem”, adres poczty elektronicznej lub numer faksu uznaje się za złożony w dniu i o godzinie jego wpływu do Urzędu, jeżeli oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona w sposób określony w art. 51 ustawy, zostanie przekazana Prezesowi Urzędu w terminie 3 dni od dnia wpływu wniosku drogą elektroniczną lub faksem.

3. Przedsiębiorca może złożyć wniosek również ustnie do protokołu. Sporządzający protokół pracownik Urzędu opatruje go datą i godziną.

4. Na prośbę przedsiębiorcy Prezes Urzędu informuje go, czy w tej samej sprawie wpłynął już wniosek innego przedsiębiorcy.

§ 3. 1. Przedsiębiorca załącza do wniosku informację wystarczającą do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub dowód umożliwiający albo w istotny sposób przyczyniający się do wydania decyzji, o której mowa w art. 10 lub 11 ustawy.

2. Do wniosku przedsiębiorca załącza także:

- 1) oświadczenie o zaprzestaniu uczestnictwa w zakazanym porozumieniu, określające termin zaprzestania;

2) oświadczenie, że przedsiębiorca składający wniosek nie był inicjatorem zawarcia porozumienia i nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu - w przypadkach określonych w art. 109 ust. 1 ustawy.

3. Przedsiębiorca może załączyć do wniosku również inne dowody lub informacje, jeżeli uzna je za wskazane lub konieczne. Jeżeli przedsiębiorca nie dysponuje w chwili złożenia wniosku niektórymi z takich dowodów lub informacji, może załączyć do wniosku ich wstępny opis.

§ 4. Jeżeli Prezes Urzędu stwierdzi, że wniosek jest niekompletny, a w szczególności brak jest załączników, o których mowa w § 3, lub wniosek zawiera braki formalne, niezwłocznie wzywa przedsiębiorcę do jego uzupełnienia. W razie nieuzupełnienia wniosku w wyznaczonym terminie Prezes Urzędu nie uwzględnia wniosku, o czym niezwłocznie zawiadamia strony, wskazując przyczyny jego nieuwzględnienia. Wniosek wraz z załączonym do niego materiałem dowodowym pozostawia się w aktach sprawy.

§ 5. 1. Jeżeli na podstawie analizy wniosku Prezes Urzędu uzna, że przedsiębiorca nie spełnia warunków określonych w art. 109 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1 ustawy, Prezes Urzędu niezwłocznie zawiadamia przedsiębiorcę o nieuwzględnieniu wniosku.

2. Wniosek wraz z załączonym do niego materiałem dowodowym pozostawia się w aktach sprawy.

§ 6. 1. Jeżeli na podstawie analizy wniosku Prezes Urzędu uzna, że przedsiębiorca może spełniać warunki określone w art. 109 ust. 1 lub 2 ustawy, niezwłocznie zawiadamia o tym pisemnie przedsiębiorcę. W zawiadomieniu Prezes Urzędu informuje jednocześnie, że uznanie spełnienia powyższych warunków ma charakter wstępny i będzie podlegać weryfikacji w toku postępowania antymonopolowego oraz poucza o skutkach prawnych braku lub niewłaściwej współpracy z Prezesem Urzędu, o której mowa w art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy.

2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu informuje ponadto o kolejności, w jakiej wniosek wpłynął do Prezesa Urzędu.

§ 7. W przypadku nieuwzględnienia wniosku, wniosek ten nie będzie brany pod uwagę przy ustalaniu kolejności złożonych wniosków dla celów stosowania art. 109 ust. 1-4 i art. 110 ustawy.

§ 8. 1. Przedsiębiorca może cofnąć wniosek w każdej chwili przed wydaniem przez Prezesa Urzędu decyzji w sprawie zakazanego porozumienia, którego wniosek dotyczy.

2. Cofnięcie wniosku nie ma wpływu na zmianę kolejności pozostałych złożonych wniosków. Wniosek wraz z załączonym do niego materiałem dowodowym pozostawia się w aktach sprawy.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie trybu postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie (Dz. U. Nr 130, poz. 1380).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Wydanie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie trybu postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie zostało przewidziane w art. 109 ust. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 oraz Nr 99, poz. 660). Powyższy przepis ustawy ma na celu wprowadzenie systemu łagodzenia kar (*leniency*) nakładanych na uczestników zakazanych porozumień (karteli), którzy dobrowolnie wycofali się ze stosowania zakazanego porozumienia i powiadomili o tym Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. System ten ma z kolei na celu zwiększenie wykrywalności najgroźniejszych ograniczeń konkurencji, jakimi są kartele, prowadzące do podwyższenia cen i pogorszenia jakości towarów i usług, ze szkodą dla innych przedsiębiorców i konsumentów. Wykrywanie i eliminowanie karteli jest zatem kwestią kluczową z punktu widzenia ochrony konkurencji i konsumentów, nawet kosztem rezygnacji z kar nakładanych na przedsiębiorców w nich uczestniczących.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera w art. 109 ust. 5 upoważnienie dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia o charakterze proceduralnym, a więc mającego zapewnić praktyczną realizację celów objętych przepisami o możliwości łagodzenia kar za kartele. Zgodnie z powyższym przepisem, rozporządzenie powinno regulować, w szczególności, sposób przyjmowania oraz rozpatrywania wniosków przedsiębiorców o odstąpienie od wymierzenia kary lub jej obniżenie oraz sposób zawiadamiania przedsiębiorców o stanowisku Prezesa Urzędu.

Wydanie rozporządzenia przyniesie pozytywny skutek w postaci wprowadzenia niezbędnych procedur, stosowanych przy składaniu, przyjmowaniu i rozpatrywaniu wniosków w zakresie łagodzenia kar za uczestnictwo w kartelach. Brak takich procedur mógłby zniechęcać przedsiębiorców do ujawniania istniejących karteli, ponieważ przedsiębiorca zainteresowany złagodzeniem kary, a tym samym ujawniający istnienie kartelu, będzie z pewnością zainteresowany formalnymi skutkami zwrócenia się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z informacją o istnieniu kartelu. kwestie proceduralne nie stanowiły w tym względzie niepotrzebnej przeszkody. Dlatego projektowane rozporządzenie jest pozbawione nadmiernej szczegółowości i zostało zredagowane w sposób zwięzły. Projekt rozporządzenia przewiduje formę pisemną składanych wniosków (§ 2 ust. 1), ale również możliwość składania wniosków w drodze elektronicznej, faksem (§ 2 ust. 2) lub ustnie do protokołu (§ 2 ust. 3). Rozwiązanie powyższe ma zachęcić przedsiębiorców ujawniających kartele do wykorzystywania wszelkich form kontaktu z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Projekt rozporządzenia wymienia załączniki, jakie należy dołączyć do wniosku, co umożliwić ma opracowywanie kompletnych wniosków, zawierających możliwie najobszerniejszy materiał dowodowy (§ 3). Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ma możliwość wezwania do uzupełnienia wniosku od strony formalnej (§ 4), a także ocenia wniosek merytorycznie, badając jego zgodność z kryteriami wymienionymi w art. 109 ust. 1 lub 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (§ 5 i § 6). Aby brak równowagi stron nie powodował obaw przedsiębiorców odnośnie skutków prawnych podejmowanych działań w zakresie ujawniania karteli, projekt rozporządzenia przewiduje prawo przedsiębiorcy do uzyskania informacji, czy jego wniosek wpływa jako pierwszy w danej sprawie, co ma z kolei wpływ na możliwość odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej na tego przedsiębiorcę bądź wielkość ewentualnej obniżki kary (§ 2 ust. 3). Na etapie wstępnego uznania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, że

dany wniosek może spełniać kryteria zawarte w art. 109 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca uzyska także ogólną informację o treści zarzutów, jaki mogą być mu postawione przy wszczęciu postępowania antymonopolowego oraz ich podstawie prawnej (§ 6 ust. 2). Przedsiębiorca może ponadto cofnąć wniosek na etapie postępowania antymonopolowego.

Wydanie rozporządzenia nie niesie ze sobą skutków finansowych dla budżetu państwa w postaci jakichkolwiek wydatków, może natomiast przyczynić się do zwiększenia skuteczności w wykrywalności karteli, co w dłuższej perspektywie skutkuje zwiększeniem efektywności w gospodarce, niższymi cenami oraz lepszą jakością towarów i usług.

Projekt rozporządzenia nie różni się w istotny sposób od obecnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie trybu postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i przepisów technicznych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), został umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej. W trakcie uzgodnień nie wpłynęło żadne zgłoszenie o zainteresowanie pracami nad projektem rozporządzenia na podstawie ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Wejście w życie rozporządzenia przyniesie przede wszystkim korzyści przedsiębiorcom, którzy mimo uczestnictwa w porozumieniach ograniczających konkurencję, chcą nawiązać współpracę z organem antymonopolowym w wykryciu kartelu - stwarzając procedury, dzięki którym będą oni mogli uzyskać zwolnienie z kary pieniężnej lub jej obniżenie. Efektywne funkcjonowanie instytucji *leniency* leży w interesie konsumentów i przedsiębiorców, gdyż przyczyni się do zmniejszenia liczby niedozwolonych na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyk, które ograniczają konkurencję i negatywnie oddziałują na sytuację konsumentów.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Projekt rozporządzenia był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji z organizacjami przedsiębiorców i organizacjami konsumentów. Projekt był konsultowany z Komisją Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Polską Konfederacją Pracodawców

Prywatnych „Lewiatan”, Krajową Izbą Gospodarczą, Business Centre Club, Federacją Konsumentów, Stowarzyszeniem Konsumentów Polskich. Ww. podmioty nie zgłosiły uwag do przedłożonego projektu.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje bezpośrednich skutków dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje bezpośrednich skutków dla rynku pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Efektywne funkcjonowanie przepisów dotyczących systemu łagodzenia kar może przyczynić się do poprawy wykrywalności naruszeń przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co pozytywnie wpłynie na rozwój konkurencji w Polsce i poprawi funkcjonowanie przedsiębiorców na rynku.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje bezpośrednich skutków dla rozwoju regionalnego.